

Σπουδές στο γαλανόμαυρο

φασίστες και παρακρατικοί στην κοιτίδα της δημοκρατίας

— εκινήσαμε να ασχολούμαστε με την ιστορία του ελληνικού φασισμού στο τεύχος νούμερο 13 τον Οκτώβριο του 2009. Η ενασχόλησή μας δεν ξεκίνησε από έρωτα για την ιστορία, αλλά από μια σημερινή ανάγκη, η οποία μπορεί να γίνει περισσότερο κατανοητή αν κοιτάξει κανείς τα υπόλοιπα περιεχόμενα του τεύχους 13. Πρόκειται για το τεύχος όπου γίνεται αναφορά στο “σκάνδαλο Βλαστού” και στις συνεπαγόμενες αλλαγές στην ηγεσία των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών, καθώς και στις τεράστιες αλλαγές που ήδη συνέβαιναν γύρω από τη διαχείριση των μεταναστών του κέντρου της Αθήνας. Και γενικότερα όμως, αν κανείς παρακολουθεί τα όσα λέμε σε αυτό το περιοδικό, θα έχει καταλάβει ότι το καλοκαίρι του 2009 ήταν η ώρα όπου καταλάβαμε ότι οι χειρότερες υποψίες μας επαληθεύονταν. Ήταν η στιγμή που η κρατικά οργανωμένη αντιεξέγερση που είχε ξεκινήσει από τον Δεκέμβριο του 2008 πήρε για τα καλά μπροστά.¹

Όπως μπορούμε να ξέρουμε σήμερα, η αντιεξέγερση είχε και έχει κάποιες διακριτές στρατηγικές κατευθύνσεις: την επανανομιμοποίηση της ελληνικής αστυνομίας, το κύρος της οποίας είχε καταρρακωθεί κατά τη διάρκεια των “δεκεμβριανών”. Την αναζήτηση των κοινωνικών συμμαχών του ελληνικού κράτους και την προσπάθεια πολιτικής τους οργάνωσης. Την ένταση της στρατιωτικής διαχείρισης των μεταναστών εργατών και τη συντριβή των όποιων οργανωτικών δομών είχαν καταφέρει να στήσουν παρά την “παρanoiα” τους. Την τεχνική και ιδεολογική προετοιμασία για τη στρατιωτική διαχείριση του όλο και περισσότερο διευρυνόμενου πάτου της κοινωνικής διαστρωμάτωσης, ο οποίος, με την εξέλιξη της καπιταλιστικής κρίσης θα αποκότσει και ένα σημαντικό ντόπιο κομμάτι. Ευτυχώς βέβαια όλα αυτά ματαιώθηκαν υπό το φόβο της λαϊκής εξέγερσης που ετοιμαζόταν να μπει στη βουλή και να τους βάλει όλους στη θέση τους. Πλάκα κάνουμε.

Τρία χρόνια πριν δεν τα ξέραμε όλα αυτά. Τα νιώθαμε όμως, ήδη από τον Δεκέμβριο του 2008. Περισσότερο με το στομάχι παρά με το μυαλό, νιώθαμε ότι τα χρόνια που έρχονταν θα ήταν χρόνια πρωτοφανή από κάθε άποψη. Σίγουρα όχι με τον τρόπο που φαντάζονταν οι αισιόδοξοι επαναστάτες που τόσο όμορφα άνηθιζαν έως προσφάτως στο εύκρατο κλίμα της μεταπολιτευτικής Ελλάδας. Εκείνο που

Τέλος περιόδου

οσμίζομασταν ήταν η δραστηριοποίηση μιας πλευράς του ελληνικού κράτους που είχε να εμφανιστεί στα σοβαρά από το 1974 και από την οποία οι παλιότεροι από εμάς μπορούσαν να θυμούνται μόνο ορισμένες ερασιτεχνικές (σχετικά) πλευρές όπως είχαν εμφανιστεί και δραστηριοποιηθεί κατά την περίοδο 1991 - 1995.

Παρά τον σχετικό ερασιτεχνισμό όμως, τα ερωτήματα παρέμεναν: από ποιο υπόγειο είχε ξεφυτρώσει η όψη του ελληνικού κράτους που προσπάθησε να κάνει κουμάντο στα χρόνια μεταξύ του 1991 και του 1995; Τι διάολο ήταν αυτός ο πολτός παπάδων, καρabanάδων, φασιστών, γυμνών μοντέλων και νοικοκυραίων που μάζευε ένα εκατομμύριο κανίβαλους στους δρόμους; Πού ήταν κρυμμένοι όλοι αυτοί πριν και πού ξανακρύφτηκαν μετά; Όλα αυτά ήταν ερωτήματα που γίνονταν όλο και πιο επιτακτικά το 2009. Ακριβώς γιατί τα όσα έρχονταν θα ήταν πρωτοφανή. Ακριβώς γιατί οι ίδιοι κανίβαλοι βρίσκονταν στο κατώφλι, χτυπούσαν το κουδούνι. Το νιώθαμε. Στο στομάχι μας.

Στο στομάχι, γιατί κατά τα άλλα, πραγματικά δεν είχαμε ιδέα. Σακατεμένοι από το εκπαιδευτικό σύστημα και την (κοινωνική και κινηματική) διανοητική έρημο της δεκαετίας του '90, είχαμε στα εφοδιά μας μοναχά σπαράγματα γνώσης, υπόνοιες και υποψίες. Μη εξαντλητικός κατάλογος: Την ιστορική μεθοδολογία των ιταλών εργατιστών και αυτόνομων περί κύκλων των αγώνων, όπως είχε επεκταθεί από τους Αμερικανούς συνεχιστές τους. Όσα είχαν ειπωθεί κατά καιρούς στην Ελλάδα περί ελληνικού ιμπεριαλισμού (πολλά είχαν ειπωθεί από εμάς, αλλά όχι μόνο). Την κρυπτική αλλά πολύτιμη γνώμη του Βάλτερ Μπένγιαμιν για την ιστορία και τον φασισμό. Την μισοακαδημαϊκή, αλλά τόσο διαυγή αντίληψη της γέννησης της εργατικής τάξης κατά E. P. Thompson. Και φυσικά την εμπειρικής προέλευσης σιχαμάρα μας για τους Έλληνες μικροαστούς, ένα εργαλείο χοντροκομμένο, τοπικής εφαρμογής, αλλά ανεκτίμητης αξίας: βοηθάει για να μην λες μαλακίες όταν όλα τα άλλα έχουν αποτύχει.

Ξεκινήσαμε σχεδόν στα τυφλά. Η μεθοδολογία των Ιταλών αυτόνομων μας είχε διδάξει να αναζητούμε τους αγώνες του προλεταριάτου. Ορισμένες μυστηρίες (και μάλλον μοναδικές για την Ελλάδα) ιστορικές ενασχολήσεις του “ιού” της Ελευθεροτυπίας κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 μας είχαν κάνει γνωστό ότι οι πρώτες ελληνικές φασιστικές οργανώσεις είχαν κάνει την εμφάνισή τους κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου. Έτσι είναι που προέκυψε το θέμα της πρώτης συνέχειας των “Σπουδών στο Γαλανόμαυρο”. Όχι οι φασίστες και οι φασιστικές οργανώσεις, που θα ήταν μια κάποια προφανής επιλογή, αλλά “εργατικοί αγώνες στον απόηχο της συντριβής του ελληνικού στρατού στη Μικρά Ασία”. Η αρχική μας υπόθεση για τη φύση του ελληνικού κράτους και του ελληνικού φασισμού ήταν μια βαλκανική εφαρμογή των ιδεών του ιταλικού εργατισμού, η οποία είχε ως εξής: τα αποτελέσματα των βαλκανικών πολέμων και η λεγόμενη “μικρασιατική καταστροφή” κατέστρεψαν τα όνειρα περί “μεγάλης ιδέας” και ταυτόχρονα προίκισαν το ελληνικό κράτος με ένα νεογέννητο, ασθενικό οργανωτικό, προλεταριάτο. Στα ελάχιστα χρόνια από την εμφάνισή του, αυτό το προλεταριάτο δημιούργησε ένα κλειστό χώρο στο εσωτερικό της ελληνικής επικράτειας, ένα πεδίο εκθρικό και ξένο, έναν τόπο ανεξίτηλων λόγων και αξιών, μια άγνωστη και εκθρική ήπειρο που παρόλ' αυτά έπρεπε να εξερευνηθεί και να κατακτηθεί. Με άλλα λόγια, ο ιμπεριαλισμός του ελληνικού κράτους και της ελληνικής αστικής τάξης στον μεσοπόλεμο έπαψε να κοιτάει προς το εξωτερικό και στράφηκε στο εσωτερικό της ελληνικής επικράτειας. Έπαψε να είναι γεωγραφικός και έγινε κοινωνικός, αν μας επιτρέπεται η παρομοίωση. Αυτός ήταν ο λόγος που η δεκαετία του 1920 ήταν η δεκαετία της γέννησης των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών, της σύγχρονης μορφής της ελληνικής αστυνομίας, καθώς και των πρώτων φασιστικών οργανώσεων.

Βάλαμε αυτή την υπόθεση σε εφαρμογή με ενθουσιασμό και τα αποτελέσματα δεν μας απογοήτευσαν. Όχι μόνο αρχίσαμε να εξοικειωνόμαστε με τη γέννηση του ελληνικού παρακράτους, όχι μόνο ανακαλύψαμε ονόματα, γεγονότα και συγκεκριμένες διαδικασίες, αλλά νέες ιδέες άρχισαν να ξεπηδούν καθώς ζούσαμε, τεύχος το τεύχος, με την αγωνία του “τι σκατά θα λέμε πάλι”. Οι μόνιμοι αναγνώστες

Εικόνες από τον πρώτο κύκλο

Η δουλειά που έγινε μέσα σε αυτά τα τρία χρόνια δεν ήταν αμελητέα. Ο σεβαστός όγκος υλικού που προέκυψε είναι δύσκολο να χρησιμοποιηθεί στη μορφή που βρίσκεται αυτή τη στιγμή και ελπίζουμε κάτι να μπορέσουμε να κάνουμε σχετικά μέσα στο Καλοκαίρι. Ως τότε θα αδράξουμε την ευκαιρία για να θυμίσουμε ορισμένες από τις καλές στιγμές της στήλης.

Τεύχος 13. Εργατικοί αγώνες στον απόηχο της συντριβής.

Ιούλιος του 1919. Η πρώτη (μάλλον) απόπειρα γενικής απεργίας στην Ελλάδα καταπνίγεται με σκληρή καταστολή. Εφημερίδες κατά τη διάρκεια της απεργίας δεν κυκλοφορούν. Μετά την καταστολή όμως, βρίσκουμε ορισμένα δείγματα της αντιμετώπισης που επεφύλασσε το ελληνικό κράτος στους εργάτες. Ακρόπολις 14/7/1919: “Αυτός είναι ο βράχος προ του οποίου μετεβλήθησαν εις θρύμματα οι βυσοδομήσαντες την αναρχίαν (...) Όπου επενέβη, και ζητείται η επέμβασίς του εις πάσαν κρίσιμον στιγμήν του κράτους, ως από μαγείας τα πράγματα αποκαθίστανται εις την θέσιν των. Διότι ο στρατηγός Κονταράντος αρκεί να μορφώση γνώμην σύμφωνον προς την συνειδήσιν του και το χέρι του υψούται ως καταπέλτης κατά πάσης κεφαλής, η οποία εγείρεται κατά της κοινωνίας και του κράτους...”

Τεύχος 14. Ο Χαφιές ως καινοτομία I

“Εν Θεσσαλονίκη υπάρχει εις Αθλητικός Σύλλογος, ο “Εργατικός Αστίρ”, εγκερκρμένος νομίμως, έχει δε περί τα πενήκοντα μέλη ανήκοντα άπαντα εις την εργατικήν τάξιν...”. Αναφορά του διοικητή του τμήματος ειδικής ασφάλειας Θεσσαλονίκης, 14/12/1927. Το προλεταριάτο έφτιαχνε μια άγνωστη ήπειρο...

της στήλης θα πρέπει να έχουν υπ' όψη τις βασικές γραμμές που διαμορφώθηκαν μέσα σε αυτά τα τρία χρόνια. Ότι για παράδειγμα ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος δεν είναι μια διαδικασία που ξεκίνησε το 1947, αλλά μια διαδικασία που ξεκίνησε με χαμηλή αλλά ολοένα αυξανόμενη ένταση το 1922. Ότι ο ελληνικός φασισμός δεν ήταν ένα σύνολο μικρών περιθωριακών οργανώσεων, αλλά υπήρξε εξαρχής κομμάτι του ελληνικού κράτους. Ότι η ιστορία του ελληνικού κράτους δεν χαρακτηρίζεται από τις περίφημες "ιστορικές τομές" που μαθαίνουμε στο σχολείο (η δικατορία του Μεταξά, η κατοχή, η αντίσταση, ο εμφύλιος), αλλά από συνέχεια και συνέπεια η οποία μπορεί να ανιχνευθεί μέχρι και το επίπεδο των φυσικών προσώπων. Όπως έχουμε γράψει και αλλού,

Λέμε ελληνικός φασισμός και εννοούμε τις προσπάθειες της ελληνικής αστικής τάξης: πρώτον, να βγάλει άκρη με τον εσωτερικό πόλεμο των φραξιών που την αποτελούσαν· δεύτερον, να καθυποτάξει το ελληνικό προλεταριάτο που από το 1922 "συνέβαινε" όλο και πιο έντονα, για να ξαναθυμηθούμε τον E. P. Thompson· τρίτον να εκφράσει την διαδικασία υποτίμησης της αξίας της εργατικής δύναμης μέχρι του σημείου της μαζικής εξόντωσης που χαρακτήρισε όλα τα καπιταλιστικά κράτη του μεσοπολέμου· τέταρτον, να προετοιμαστεί για τη σύγκρουση με τους ομοίους της στο σφαγείο του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου· πέμπτον να επιβιώσει ενώ ο αντίπαλός της "σηκωνόταν γιγάντιος εμπρός της" κατά τη διάρκεια της κατοχής. Και τα λοιπά.²

Ταυτόχρονα συμφιλιωνόμασταν όλο και περισσότερο με το γεγονός ότι οι ενασχολήσεις μας είχαν χρησιμότητα για σήμερα. Ανακαλύψαμε για παράδειγμα ότι η συζήτηση με την οποία ασχολούμασταν, μπορεί να ήταν καινούρια για εμάς, δεν ήταν όμως καινούρια για τους ακαδημαϊκούς και πολιτικούς κύκλους που απολαμβάνουν της στήριξης του ελληνικού κράτους. Ήδη από το 2001 η ιστορία του ελληνικού φασισμού (με έμφαση στην περίοδο της κατοχής) βρισκόταν στο επίκεντρο μιας καθολικής προσπάθειας επανασυνγραφής της ιστορίας της ελληνικής μεταπολίτευσης. Αυτή η προσπάθεια είχε ξεκινήσει από (ακρο)δεξιούς ιστορικούς και think tanks, είχε όμως μείνει περιορισμένη αποκλειστικά στο εσωτερικό των ελληνικών ακαδημαϊκών κύκλων μέχρι την αρχή της λεγόμενης "κρίσης χρέους".

Πράγματι, δεν ήμασταν οι μόνοι που θεωρούσαν ότι μια επαναδιαπραγμάτευση της ιστορίας του ελληνικού κράτους ήταν πολιτικό ζήτημα πρώτης γραμμής. Το χειρίριμα που είχαν βάλει μπρος οι νέοι ακροδεξιοί ιστορικοί, δηλαδή η επανομοιοποίηση του ελληνικού δωσιλογισμού, ήταν η αρχή για την καταστροφή των ιδεολογικών βάσεων του μεταπολιτευτικού συμβιβασμού μεταξύ αριστεράς και δεξιάς, και ταυτόχρονα τα πρώτα βήματα προς την κατασκευή μιας νέας ακροδεξιάς ιδεολογίας, αντίστοιχης με τους νέους καιρούς. Είπαμε παραπάνω (όχι για πρώτη φορά) ότι το ελληνικό κράτος αναζητούσε τους συμμάχους του. Τα λεγόμενα των ακροδεξιών ιστορικών ήταν οι πρώτες προσπάθειες κατασκευής της ιδεολογίας αυτών των συμμάχων· γίνονται όλο και περισσότερο επίκαιρα καθώς αυτή η κρατική προσπάθεια προχωράει.

Με άλλα λόγια, όλο και περισσότερο αντιλαμβανόμασταν ότι η δουλειά που είχαμε αναλάβει από μόνοι μας ήταν ακόμη πιο σοβαρή απ' όσο νομίζαμε. Είχαμε αναλάβει να διατυπώσουμε μια εναλλακτική αντίληψη για την ελληνική ιστορία και το ελληνικό κράτος. Έπρεπε κι εμείς να ανταποκριθούμε στους νέους καιρούς που έθετε το τέλος της μεταπολίτευσης. Έπρεπε επιτέλους να φτιάξουμε μια ταξική ιστορία του ελληνικού κράτους.

Άλλο βέβαια το τι πρέπει κι άλλο το τι μπορούμε. Στα τρία χρόνια που μεσολάβησαν από την πρώτη συνέχεια της στήλης αναμετρηθήκαμε με το ζήτημα όσο επέτρεπαν οι χρόνοι μας και οι διανοητικές μας δυνατότητες. Διατυπώσαμε ιδέες που θα φανούν χρήσιμες σε όσους ξαναασχοληθούν με το θέμα από την ίδια σκοπιά. Κάναμε τεράστια λάθη και τα διορθώσαμε, αλλά και άλλα που παρέμειναν αδιόρθωτα. Σήμερα μπορούμε να πούμε ότι είμαστε ικανοποιημένοι από τα όσα είπαμε για τον φασισμό στον ελληνικό μεσοπόλεμο. Όχι γιατί είναι πλήρη, αλλά γιατί μπορούν να κάνουν τη δουλειά για την οποία γράφονται. Αποδεικνύουν δηλαδή ότι μπορεί να υπάρξει μια ταξική ιστορία του ελληνικού κράτους. Ότι αυτή η ιστορία, αν υπάρξει, θα είναι εντελώς ξένη με ό,τι νομίζαμε ως τώρα για την ελληνική ιστορία. Ότι αυτή η ιστορία θα μας διδάξει τι είναι το ελληνικό κράτος και η ελληνική κοινωνία. Ότι αυτή η ιστορία δεν θα είναι αποτέλεσμα έμπνευσης, αλλά σκληρής δουλειάς. Ότι αυτή η ιστορία είναι αναγκαίο να υπάρξει αν θέλουμε να μιλάμε για εσωτερικό εχθρό στην Ελλάδα.

Ετούτη εδώ, η τελευταία συνέχεια της στήλης πριν από το καλοκαίρι του 2012, κλείνει έναν κύκλο, τον κύκλο της ενασχολήσής μας με τον ελληνικό μεσοπόλεμο. Ελπίζουμε από τα επόμενα τεύχη να συνεχίσουμε με την περίοδο της κατοχής, την περίοδο της πραγματικής άνησης του ελληνικού φασισμού. Εν τω μεταξύ βέβαια, η πραγματική, η σημερινή ιστορία δεν περιμένει εμάς. Οι διαδικασίες που είχαν ήδη μπει σε κίνηση όταν η πρώτη συνέχεια αυτής της στήλης έκανε την εμφάνισή της, σήμερα καλπάζουν συντρίβοντας, ό,τι είχε απομείνει από τις πολιτικές διευθετήσεις της μεταπολίτευσης. Είναι μόλις τρία χρόνια μετά κι εμείς ήδη ζούμε σε έναν διαφορετικό κόσμο. Πρόκειται ακριβώς για την ειρωνεία που εξαρχής διατρέχει τις ενασχολήσεις μας σε αυτή τη στήλη: η ιστορία που ζούμε είναι εξίσου ενδιαφέρουσα, εξίσου ματωμένη με την ιστορία που αφηγούμαστε.

Σημειώσεις

1. Σχετικά μπορεί να δει κανείς την προσούρα της συνέλευσης Autonomie Antifa, *Επιτροπές Κατοίκων: Κατάδυση στο Μέλλον του Ελληνικού Φασισμού*, Αθήνα 2012.
2. Antifascrista.net > βιβλιοθήκη > γαλανόμαυρο > πρόλογος στο "Φτιάξιμο της Αγγλικής Εργατικής Τάξης" του E. P. Thompson.

Τεύχος 15. Ο καφιάς ως καινοτομία II

...που χρειάζονταν εξερεύνηση. Η σχολή της Κέρκυρας, 1924. Ήταν η πρώτη σχολή στελεχών των μυστικών υπηρεσιών του ελληνικού κράτους.

Τεύχη 16 και 17. Ο ελληνικός φασισμός στον μεσοπόλεμο

Η νεολαία των "τριών έψιλον" έμοιαζε χαρακτηριστικά με την EON. Το 1933 χιλιάδες ένοπλα στελέχη της εμβληματικής φασιστικής οργάνωσης του μεσοπολέμου έγιναν δεκτά στην Αθήνα από το μισό ελληνικό κράτος. Μεταξύ των όσων τους υποδέχτηκαν βρισκόμαστε και τον Ιωάννη Ράλλη, τότε υπουργό εσωτερικών και μετέπειτα πρωθυπουργό του κατοχικού κράτους και δημιουργό των ταγμάτων ασφαλείας.

Τεύχος 19. Δυο μήνες του '34.

Λάφυρο από επίθεση φασιστών στα γραφεία του Ριζοσπάστη, Φθινόπωρο του 1934. Η επίθεση της φασιστικής "Τρίαινας" στα γραφεία του Ριζοσπάστη απέτυχε παταγωδώς. Ακολούθησε επίθεση της ελληνικής αστυνομίας που αποδείχθηκε πολύ περισσότερο επιτυχημένη. 300 σφαίρες καρφώθηκαν στους τοίχους των γραφείων και κανείς από τους υπερασπιστές τους δεν έφυγε όρθιος.

Τεύχος 24. Ο δρόμος προς την φασιστική δικτατορία ως τμήμα του δρόμου προς τον πόλεμο.

Ιούνιος του 1936. Ο Θεόδωρος Σκυλακάκης, πρώην αρχηγός της Οργάνωσης Εθνικό Κυρίαρχο Κράτος, γίνεται υπουργός των εσωτερικών.

Τεύχος 27. EON. Καταναγκασμός και ταξική πάλη στην κατεχοκήν φασιστική οργάνωση του μεσοπολέμου

Η δικτατορία του Μεταξά αποτέλεσε ταχύρρυθμη ιδεολογική και τεχνική προπαρασκευή για τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Τεύχος 30. Η γέννηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης

Ταυτόχρονα βέβαια η δικτατορία του Μεταξά ήταν ο εμπνευστής της πρώτης μορφής του κράτους πρόνοιας στην Ελλάδα.

Εκτός σειράς

Η τελευταία μάχη του ελληνικού προλεταριάτου

Μάιος του 1936. Η τελευταία μεγάλη μάχη του ελληνικού προλεταριάτου ενάντια στον φασισμό δεν είναι αναγνωρισμένη ως τέτοια.

Γαλανόμαυρο στο δίκτυο

Καθώς φαίνεται, στο προηγούμενο τεύχος έπαιξε μια μικρή πατάτα (πατατούλα). Η πατατούλα έχει να κάνει με ένα αμελητέο και άνευ σημασίας λαθάκι, μια ανεπαίσθητη παρωνυχίδα στο κατά τα άλλα εξαίρετο συντομο βιογραφικό του μεσοσύνιου ταγματάρχη Μαγγανά. Συγκεκριμένα φαίνεται ότι ο Μαγγανάς δεν πέθανε "πέρυσι πλήρης ημερών", όπως λέγαμε, αλλά... το 1965. "Σιγά μωρέ, τι 1905, τι 1965 τι 2011" θα πουν όλοι οι καλοπροαίρετοι αναγνώστες της στήλης, οπότε εντάξει.

Επειδή βέβαια εκτός από την πλακίτσα υπάρχει και η πραγματικότητα, το λάθος εντοπίστηκε από προσεκτικό φασιστολόγο αναγνώστη που μας έστειλε mail λίγες ημέρες έπειτα από την κυκλοφορία του περιοδικού. Επειδή η πατατούλα και τα σκόλια του αναγνώστη μας γέννησαν σκέψεις, επειδή εκτός από τα γεγονότα υπάρχει και η ερμηνεία τους και επειδή όλα αυτά δεν χωρούσαν στην έντυπη μορφή του περιοδικού, το γράμμα και η απάντησή μας βρίσκονται στο antifascrista.net > βιβλιοθήκη > γαλανόμαυρο.